

REPUBLIKA E SHQIPËRISË

**MINISTRIA E ARSIMIT, SPORTIT DHE RINISË
DREJTORIA E PËRGJITHSHME EKONOMIKE DHE SHËRBIMEVE MBËSHTETËSE
DREJTORIA E BUXHETI DHE MENAXHIMIT FINANCIAR**

Nr. _____ Prot.

Tiranë, më _____. _____. 2018

DEKLARATË

**PËR CILËSINË E SISTEMIT TË KONTROLLIT TË BRENDSHËM TË MINISTRISË SË
ARSIMIT DHE SPORTIT PËR VITIN 2017**

Unë i nënshkruari Koli Bele, në cilësinë e Nëpunësit Autorizues dhe të koordinatorit të riskut të Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë, deklaroj se kam përgjegjësinë për menaxhimin me efikasitet, efektivitet dhe ekonomi të burimeve financiare dhe jo-financiare të njësisë si dhe pohoj që sistemi i kontrollit të brendshëm, i ngritur nga Titullari i Njësisë, mbështet arritjen e objektivave, politikave dhe qëllimeve të njësisë, në përputhje me përgjegjësitë që më janë caktuar sipas Nenit 9 të Ligjit Nr.10296 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin” i ndryshuar.

Në cilësinë e Nëpunësit Autorizues deklaroj se kam monitoruar sistemin e kontrollit të brendshëm të Ministrisë së Arsimit Sportit dhe gjatë vitit raportues 2017, nëpërmjet:

- Koordinimit të takimeve me drejtorët e drejtorive në lidhje me identifikimin dhe vlerësimin e risqeve që vënë në rrezik arritjen e objektivave të Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë dhe ngritjen e sistemit të menaxhimit të riskut.
- Këshillimit dhe dhënies së instruksioneve menaxherëve të tjerë të Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë në bashkëpunim me Njësinë Qendrore të Harmonizimit për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin.
- Paraqitjen e raportit të përgjithshëm të risqeve të Ministrisë së Arsimit Sportit dhe tek Ministri i Arsimit dhe Sportit dhe Grupi i Menaxhimit Strategjik të Ministrisë.

Deklaroj nën përgjegjësinë time se raporti bashkëlidhur kësaj deklaratë, pasqyron në mënyrë të besueshme efektivitetin e sistemit të kontrollit të brendshëm dhe përfshin plan veprimin për trajtimin e mangësive të vërejtura në sistem për të garantuar përmirësimin e tij në vazhdimësi.

KOLI BELE

NËPUNËS AUTORIZUES

SEKRETAR I PËRGJITHSHËM

Shënim; Z. Koli Bele është emëruar në pozicionin e Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë me shkresën nr. 5915/1 prot., datë 09.10.2017 të Departamentit të Administratës Publike, si dhe shkresën nr. 14705/1, datë 27.10.2017 Z. Koli Bele, Sekretari i Përgjithshëm i Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë është konfirmuar, Nëpunës Autorizues Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë SIFQ.

RAPORT

“PËR FUNKSIONIMIN E SISTEMIT TË KONTROLLIT TË BRENDSHËM TË MINISTRISË SË ARSIMIT SPORTIT DHE RINISË PËR VITIN 2017”

I. PËRMBLEDHJE EKZEKUTIVE

Gjatë vitit 2017, Ministria e Arsimit Sportit dhe Rinisë, në përmbushje të misionit dhe funksionimit të strukturave në varesi të saj, ka vazhduar të rrisë performancën e punës së saj, me qëllimin realizimin me sukses të objektivave të përcaktuara në Strategjinë Kombëtare për Zhvillim dhe Integrim 2013–2020, detyrimet që rrjedhin nga Marrëveshja e Stabilizim Asocimit me BE si dhe detyrime të tjera sipas akteve ligjore e nënligjore në fuqi, realizimi i të cilave mbështetet tërësisht në Programin Buxhetor Afatmesëm 2018 -2020.

Për të garantuar një menaxhim financiar dhe kontrolli në përputhje me legjislacionin përkatës, kërkesat e buxhetit si dhe parimet e menaxhimit financiar, me transparencë, efektivitet, efikasitet dhe ekonomi, në Ministrinë e Arsimit Sportit dhe Rinisë janë krijuar tashmë sistemet e kontrollit të brendshme, të cilat janë gjithmonë në përmirësim duke synuar drejt përmbushjes optimale të objektivave.

Në mbështetje të nenit 27, të ligjit nr.10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, procesi është drejtuar dhe koordinuar nga Grupi për Manaxhimin Strategjik (GMS), i cili është ngritur në bazë të Urdhrit të Kryeministrit nr.78, datë 08.05.2006, “Për krijimin e grupeve ministrore të punës për Strategji, Buxhet dhe Integrim, GSBI”, i ndryshuar, ku një rol të veçantë ka luajtur koordinatori i GMS (Nëpunësi Autorizues/Sekretari i Përgjithshëm) në çdo njësi të qeverisjes qendrore.

Në përputhje me Udhëzimin e Ministrisë së Financave nr. 23, datë 22.11.2016 “Për procedurat standarde të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm”, dhe udhëzimit nr.10, datë 28.02.2017 “Për përgatitjen e PBA 2018 – 2020 ” dhe udhëzimit plotësues nr.10/3, datë 13.7.2017 ky proces është drejtuar dhe organizuar edhe në institucionet e tjera të sistemit arsimor.

Procesit të përgatitjes së kërkesave buxhetore afatmesme 2018 – 2020, është mbështetur Vendime nr.47, datë 25.01.2017 të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e kuadrit makroekonomik e fiskal për periudhën 2018-2020” dhe Vendimin nr.197, datë 15.03.2017 të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e taveve përgatitore të Programit Buxhetor Afatmesëm 2018-2020”.

Për vitin 2017, me Urdhrin nr. 135. Prot., datë 24.03.2017 të Ministrit të Arsimit dhe Sportit "Për krijimin e grupit për menaxhim Strategjik (GMS) në Ministrinë e Arsimit Sportit dhe (GMS)", është krijuar grupi i menaxhimit strategjik përfshin Ministrin si Kryetar, Zv/Ministrat, Sekretarin e Përgjithshëm, Sekretarin Teknik, si dhe anëtarë të tjerë të cilët janë Drejtorët e Drejtorive në MAS).

Urdhrin nr. 136 prot., datë 24.03.2017 të Ministrit të Arsimit dhe Sportit "Për krijimin e ekipeve të menaxhimit të programeve buxhetore për hartimin e planit afatmesëm buxhetor për periudhën 2018-2020 ", janë krijuar ekipet e menaxhimit të programeve buxhetore për hartimin e planit afatmesëm buxhetor për periudhën 2018-2020.

Të gjithë drejtuesit titullarët, drejtues të nivelit të mesëm apo të ulët në njësi duhet të jenë të vetëdijshëm në lidhje me sistemin e menaxhimit financiar edhe kontrollit të brendshëm MFK-së, jo vetëm specialistët me qëllimi që të sigurojë:

- a) drejtimin e operacioneve në mënyrë të rregullt, etike, ekonomike, efikase dhe efektive;
- b) përfaqshjen e operacioneve me ligjet, rregulloret, politikat, planet dhe procedurat;
- c) ruajtjen e aktiveve dhe burimeve të tjera kundrejt humbjeve të shkaktuara nga keqadministrimi, shpenzime dhe përdorime të panevojshme, si dhe kundrejt parregullsisve dhe mashtrimit;

- d) forcimin e përgjegjesisë menaxheriale për një arritje të suksesshme të objektivave të vendosura;
- e) raportimin financiar në kohë dhe monitorimin e rezultateve të performancës.

Është e rëndësishme të theksohet se zbatimi i sistemeve efikase të MFK-së do të ndihmojë në përshtatjen më të lehtë të njësive ndaj ndryshimeve me të cilat ajo do të përballet në mjedisin e jashtëm apo të brendshëm. Ministria e Arsimit Sporti dhe Rinisë për vitin 2017 ka administruar dhe menaxhuar fondet buxhetore, sipas gjashtë programeve të miratuara, të listuar me poshtë:

1. Programi “Planifikim, menaxhim dhe administrim”
2. Programi “Arsimi Bazë”
3. Programi “Arsimi i Mesëm i Pergjithshëm”
4. Programi “Arsimi i Lartë”
5. Programi “Kërkimi shkencor”.
6. Programi “Për sportin dhe Rininë”.

Për Ministrinë së Arsimit Sportit dhe Rinisë në gjashtë programet buxhetore të janë hartuar deklaratat e misionit si dhe objektivat themelore për sigurimin e një menaxhimi eficient dhe efektiv të burimeve njerëzore dhe financiare.

Gjatë vitit 2017 një nga problemet kryesore në kuadër të konsolidimit të sistemeve të kontrollit të brendshëm ka qenë konsolidimi i strukturave, në mënyrë që ato të sigurojnë se detyrat, hierarkia, linjat e raportimit dhe përcaktimi i aktiviteteve të kontrollit janë ndarë siç duhet në mënyrë që të sigurohet përmbushja e objektivave afatgjatë. Janë rishikuar strukturat konform Vendimit nr. 505, datë 13.9.2017 të Këshillit të Ministrave “Për përcaktimin e fushës së përgjegjesisë shtetërore të Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë”, si dhe të Urdhrit të **Kryeministrit nr.163, datë 15.10.2017** të kryeministrit "Për miratimin e strukturës dhe të organikës Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë”, strukturë e cila është implementuar brenda 2017.

Gjatë kësaj vitit 2017 në MAS është punuar me përkushtim për zhvillimin dhe imlementimin e reformës në arsim dhe për hartimin e akteve ligjore dhe nënligjore të propozuara në planin e punës për “Marticën e akteve ligjore dhe nënligjore për vitin 2017”;

1. Janë propozuar për miratim në KM, për ndryshime në 2 akte ligjore dhe janë miratuar proceduar për miratim në KM projekt-ligji për sportin i miratuar në Kuvendin e Shqipërisë, si dhe projekt-ligji për disa ndryshime në ligjin nr.69/2012 “Për arsimin parauniversitar në RSH”.
2. Janë hartuar dhe propozuar për miratim në KM, rreth 24 projektvendime, për ndryshime në akte nënligjore dhe janë miratuar në KM 21 (njëzetë e një) vendime.
3. Janë hartuar dhe miratuar nga titullarët e MASR, 33 udhëzime të Ministrit të Arsimit Sportit dhe Rinisë.
4. Janë hartuar dhe propozuar për miratim në titullarët e MAS, 679 urdhra të Ministrit të Arsimit Sportit dhe Rinisë.
5. Gjatë vitit 2017 janë realizuar 38 raporte monitorimi për institucionet publike dhe private të arsimit të lartë “Zbatimi i ligjshmërisë në institucionet e arsimit të lartë në shërbim të sigurimit të cilësisë dhe sigurimit të standardeve përmes shqyrtimit të dokumentacionit dhe verifikimit të tij në institucion”.
6. Agjencia e Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë (ASCAL), së bashku me një agjenci britanike anëtare e ENQAS gjatë vitit 2017 ka realizuar vlerësimin institucional në 29 IAL-ve dhe së bashku me vlerësimin e realizuara në vitin 2016 janë realizuar 35 vlerësime institucionale.
7. Në bashkëpunim me DAP janë realizuar procedurat për shpalljen e publikimeve për plotësimin e nevojave për **121 vende vakante për vitin 2017**, për nëpunësit civilë të MASR dhe të institucioneve të varësisë qendrore dhe rajonale/vendore; ndjekja e të gjithë procesit të shpalljes së vendeve vakante, në bashkëpunim me Departamentin e Administratës Publike dhe institucionet qendrore dhe rajonale vendore të varësisë; caktimi i punonjësve të MAS në Komisionet e përzgjedhjes së kandidatëve, etj.
8. Ndjekja e procesit të konfirmimit të **32 punonjësve të MAS-it**, dhe të institucioneve të varësisë pjesë të shërbimit civil, si nëpunës civilë, pas përfundimit të periudhës 1-vjeçare të provës në shërbimin civil.

9. Hartimi i projekt-strukturave të MAS për tre institucioneve të varësisë. Përgatitja e Relacionit dhe Urdhrave përkatës për ndryshimin e strukturës Agjencisë së Shërbimit të Sportit, Agjencisë Kombëtare të Kërkimit Shkencor dhe Inovacionit, **Inspektoriatit Shteteror te Arsimit**, si dhe ndjekja e korrespondencës me Ministrinë e Financës dhe Departamentin e Administratës Publike;
10. Mbledhja e të dhënave të dërguara nga DAR/ZA-të për planifikimin e numrit të punonjësve për vitin e ri shkollor 2016-2017, dhe kontrolli i korrektesisë së informacionit në përputhje me aktet nënligjore në fuqi për numrin e mësuesve/ nxënësve për klasë, pas monitorimit të realizuar në muajin shtator në 38 DAR/ZA, për normat dhe ngarkesën mësimore në institucionet arsimore të arsimit parauniversitar.
11. Ndjekja e grafikut të trajnimeve pranë ASPA-s, **për 34 punonjësit e MAS-it, si dhe 94 punonjës NC dhe NZ te varësisë** si dhe trajnimet e tjera jashtë vendit kryesisht të ofruara nga ReSPA.
12. Raste të shkeljes e rregulloreve, kodit të etikës, rregullave të procedurave trajtohet në mënyrën e duhur.

II. VLERËSIMI I SISTEMIT TE MENAXHIMIT FINANCIAR DHE KONTROLLIT

Në Ministrinë e Arsimit Sportit dhe Rinisë, kontrolli i brendshëm është një ndër preokupimet kryesore të menaxhimit të lartë që trajtohen me prioritet nga Titullari i Ministrisë, drejtuesit e programeve buxhetore, nëpunësit autorizues të nivelit të dytë dhe nëpunësit zbatueses duke synuar një mbështetje të gjerë të gjithë komponentëve të menaxhimit financiar dhe kontrollit.

Mbështetur në detyrimet e përcaktuara në Manualin për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin si edhe udhëzimet e dhëna nga Njësia Qendrore e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit në Ministrinë e Financave, titullarët e të gjitha njësive janë përgjegjës, për krijimin dhe monitorimin e kontrollit të brendshëm brenda strukturës që drejtojnë.

Duke filluar nga muaji shtator 2016 në vijim gjatë vitit 2017 nga Ministria e Financave, nisur nga performanca pozitive kemi marrë të drejtat për të punuar online drejtpërdrejt në modulin e Buxhetit në Sistemin Informatik Financiar të Qeverisë, si Institucione Buxhetore të Nivelit të Parë sipas hierarkisë me të drejtën e autoritetit për regjistrimin dhe aprovimin e transaksioneve lidhur me buxhetin, kontratave, pagesave, rialokimeve të buxhetit, si dhe hedhjes në sistem SIFQ të fondeve të miratuara për dy vitet pasardhës.

Mjedisi i kontrollit

Në Ministrinë e Arsimit Sportit dhe Rinisë, mjedisi i kontrollit përbën bazën ku ngrihen të gjithë komponentët e tjerë të kontrollit dhe përfshin vendosjen e objektivave që sigurojnë përmbushjen e misionit të çdo njësie, etikën personale dhe profesionale, strukturën organizative, filozofinë dhe praktikën e menaxhimit të burimeve njerëzore.

Në mbështetje të nenit 27, të ligjit nr.10296, datë 08.07.2010 “Për menaxhimin financiar dhe kontrollin”, procesi është drejtuar dhe koordinuar nga Grupi për Menaxhim Strategjik (GMS), i cili është ngritur në bazë të Urdhrit të Kryeministrit nr.78, datë 08.05.2006, “Për krijimin e grupeve ministrore të punës për Strategji, Buxhet dhe Integritim, GSBI”, i ndryshuar, ku një rol të veçantë ka luajtur koordinatori i GMS (Nëpunësi Autorizues/Sekretari i Përgjithshëm), në çdo njësi të qeverisjes qendrore, si dhe me drejtuesit e Ekipeve të Menaxhimit të Programëve.

Në përputhje me Udhëzimin e Ministrisë së Financave nr. 23, datë 22.11.2016 “Për procedurat standarde të përgatitjes së Programit Buxhetor Afatmesëm”, dhe udhëzimit nr.10, datë 28.02.2017 “Për përgatitjen e PBA 2018 – 2020 ” dhe udhëzimit plotësues nr.10/3, datë 13.7.2017, ky proces është drejtuar dhe organizuar edhe në institucionet e tjera të sistemit arsimor.

Procesit të përgatitjes së kërkesave buxhetore afatmesme 2018 – 2020, jemi mbështetur në Vendimin nr.47, datë 25.01.2017 të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e kuadrit makroekonomik e fiskal për periudhën 2018-2020”, si dhe Vendimin nr.197, datë 15.03.2017 të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e tavaneve përgatitore të Programit Buxhetor Afatmesëm 2018-2020”.

Për vitin 2017 krijuar me Urdhrin nr. 135, datë 24.03.2017 të Ministrit të Arsimit dhe Sportit "Për krijimin e grupit për menaxhim Strategjik (GMS) në Ministrinë e Arsimit Sportit dhe (GMS)", është krijuar grupi i menaxhimit strategjik përfshin Ministrin si Kryetar, Zv/Ministrat, Sekretarin e Përgjithshëm, Sekretarin Teknik, si dhe anëtarë të tjerë të cilët janë Drejtorët e Drejtorive në MAS).

Urdhrin nr. 136, datë 24.03.2017 të Ministrit të Arsimit dhe Sportit "Për krijimin e ekipeve të menaxhimit të programeve buxhetore për hartimin e planit afatmesëm buxhetor për periudhën 2018-2020 ", janë krijuar ekipet e menaxhimit të programeve buxhetore për hartimin e planit afatmesëm buxhetor për periudhën 2018-2020.

1. Programi “Planifikim, menaxhim dhe administrim”.
2. Programi “Arsimi Bazë”
3. Programi “Arsimi i Mesëm i Përgjithshëm”
4. Programi “Arsimi i Lartë”
5. Programi “Kërkimi shkencor”.
6. Programi “Për sportin”.

Ministria e Arsimit dhe Sportit, në zbatim të Urdhrit të Kryeministrit, nr. 183, datë 23.6.2014 “Për përgatitjen dhe hartimin e kombëtare për zhvillimi dhe integrim, 2014-2020”, janë hartuar dhe miratuar strategjitë sektoriale dhe ndërsektoriale, përkatësisht: Strategjinë Kombëtare të Arsimit (2014-2020) e cila përfshin strategjitë ndërsektoriale të arsimit parauniversitar. Me Vendimin nr.11, datë 11.01.2016 të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e strategjisë së zhvillimit të arsimit parauniversitar, për periudhën 2014-2020”, si dhe Vendimin nr. 710, datë 1.12.2017 Për miratimin e strategjisë kombëtare për shkencën, teknologjinë dhe inovacionin, 2017-2022”.

Në përputhje me metodologjinë e hartimit dhe finalizimit të këtyre dokumentave strategjikë, MAS ka zhvilluar takime konsultative me grupet e interesit sipas kalendarit të aktiviteteve të parashikuara për secilën strategji, dhe është në procesin final të miratimit të strategjive. Vendimit nr. 843, datë 27.9.2014 të Këshillit të Ministrave “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Arsimit dhe Sportit”, si dhe të Urdhrit të Kryeministrit nr.92, datë 29.6.2015 “Për disa ndryshime në Urdhrin nr. 23, datë 10.02.2015 të kryeministrit "Për miratimin e strukturës dhe të organikës Ministrisë së Arsimit dhe Sportit”.

Në zbatim të Vendimit nr. 505, datë 13.9.2017 të Këshillit të Ministrave “Për përcaktimin e fushës së përgjegjësisë shtetërore të Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë ”; është hartuar struktura e organikës Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë dhe miratuar me Urdhrin e Kryeministrit nr.163, datë 15.10.2017 të kryeministrit "Për miratimin e strukturës dhe të organikës Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë”, strukturë e cila është implementuar brenda 2017.

Në vitin 2017, me Urdhrin e Ministrit nr. 2457, datë 9.3.2017, është miratuar "Rregullorja e Brendshme e Ministrisë së Arsimit dhe Sportit", delegohen detyra sipas kërkesave ligjore ekzistues mbi etikën, konfliktin e interesit, marrëdhëniet ndërmjet drejtuesve dhe të tretëve. Qëllimi i kësaj rregulloreje është përcaktimi i rregullave dhe i detyrave të hollësishme të organizimit, funksionimit të brendshëm dhe marrëdhëniet ndërmjet niveleve të ndryshme në Ministrinë e Arsimit dhe Sportit. Kjo rregullore përcakton rregulla mbi koordinimin e funksioneve, administrimin e dokumentacionit, pajisjeve, orarit zyrtar, rregullat e etikës dhe procedura të tjera të menaxhimit.

Në rregullore ekzistojnë gjithashtu përgjegjësitë dhe detyrat e çdo drejtorie e sektori si dhe marrëdhëniet midis tyre, kanalet dhe mënyrat e komunikimit. Detyrat funksionale të çdo punonjësi janë përcaktuar në

përshkrimet e punës, të cilat si rrjedhojë e ndryshimeve strukturore dhe angazhimeve të reja ligjore që drejtoritë duhet të përmbushin në kuadër të funksionimit të tyre, kanë nevojë për rishikim të vazhdueshëm.

Kryesisht mjedisi i kontrollit ndikohet nga struktura organizative e cila është rishikuar vetëm për aparatin e Ministrinë së Arsimit dhe Sportit dhe për një pjesë tjetër ka nevojë për rishikim në mënyrë që nivelet hierarkike dhe ato të raportimit të jenë të qarta, si edhe çdo objektiv dhe detyrë të jetë e mbuluar plotësisht dhe pa dublime.

Në të gjitha njësitë e varësisë të Ministrisë së Arsimit dhe Sportit, në përputhje me Ligjin nr. 10296, datë 08.07.2010 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, janë përcaktuar Nëpunësit Autorizues si dhe Nëpunësit Zbatues **si dhe është njoftuar Njësia Qëndrore e Harmonizimit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit ne Ministrinë e Financës.**

Në ushtrimin e përgjegjësiave nga titullarët ka procedura për delegimin e kompetencave bazuar në Kodin e Procedurave Administrative dhe rregulloret e brendshme. Gjithashtu janë të miratuara përshkrimet e punës për çdo pozicion dhe kryhen vlerësimet vjetore të punës mbi arritjet individuale në punë. Për ngritjen e kapaciteteve të punonjësve realizohen trajnime të vazhdueshme nga MAS si dhe Shkolla Shqiptare e Administratës Publike si edhe trajnime të tjera brenda dhe jashtë vendit.

Menaxhimi i Riskut

Për vitin 2017, hartimi i Regjistrit të riskut dhe i strategjisë së minimizimit të tij është një proces me të cilin jemi informuar dhe marrë udhëzimet e nevojshme realizimin e detyrimeve sipas përcaktimeve në aktet ligjore e nënligjore përkatëse, kurse për vitin 2017, regjistri është hartuar nga të gjitha programet buxhetore dhe aktualisht jemi në fazën e rishikimi të një regjistri përmbledhës dhe strategjise së minimizimit riskut.

Mbështetur në objektivat dhe synimet strategjike për periudhën 2017-2020 objektivat e identifikuar në PBA 2018-2020, është hartuar Regjistri i Riskut, për çdo drejtori, si dhe shkalla e vetëvlerësimit të riskut sipas formularëve standard, duke marrë për referencë, të realizuara në manualin për menaxhimin financiar, shëmbullin e regjistrit të riskut të përgatitur nga Ministria e Financave, , si dhe në strategjinë e Arsimit parauniversitar.

Për vitin 2017, në kuadër të implementimit të projektit “Implementimi i një Sistemi Modern të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit dhe Inspektimi Financiar Publik në Shqipëri”, në Ministrinë e Arsimit dhe Sportit gjatë vitit 2017 është zhvilluar me tej produkti për përshkrimin e punës sipas drejtorive, libri i proceseve të punës, regjistri i riskut, shkalla e vetëvlerësimit të riskut sipas formularëve standard, gjurma e auditimi në procesin e hartimit të buxhetit afatmesëm , gjurma e auditimit të prokurimeve publike, gjurma e auditimit në menaxhimin e aktiveve, planet e kontrollit të brendshëm, si dhe gjurma e proceseve të punës brenda drejtorive, sektorëve deri tek punonjësit për operacione të veçanta.

Veprimtaritë e Kontrollit

Në Ministrinë e Arsimit Sportit dhe Sporti, ushtrohen një sërë rregullash dhe procedura veprimi që synojnë reduktimin e risqeve dhe përmbushjen e objektivave, të cilat kanë natyrë kontrolluese, parandaluese apo zbuluese. Gjatë aktiviteteve të ndryshme të punës kryhen kontrole të caktuara që kanë të bëjnë me ndarjen e detyrave.

Për saktësimin e të dhënave të përfshira në një dokument, ushtrohet sistemi me të paktën dy nivele kontrolli për punonjës/firma të autorizuara. Urdhër shpenzimet për kryerjen e pagesave autorizohet gjithmonë pas firmës së nëpunësit zbatues dhe nëpunësi autorizues.

Drejtuesit e Programeve "Planifikim Menaxhimi", "Arsimi Bazë", "Arsimi i Mesëm i Përgjithshëm", "Arsimi i Lartë", dhe "Fonde për Kërkim Fundamental dhe Ekselencë", "Fonde për Sportin dhe Rinisë", janë iniciues të hartimit të PBA-se faza e parë dhe e dytë për periudhën 2018-2020.

Ndërsa për autorizimi i shpenzimeve të programeve respektive kryhet nga drejtorja përkatëse dhe personat e autorizuar/nenpunësi autorizues dhe nënpunësi zbatues. Gjithashtu kryhen edhe aktivitete të kontrollit të cilat kanë të bëjnë me monitorimin e detyrave që menaxherët i ngarkojnë stafit, mbi cilësinë dhe afatet e përmbushjes së tyre.

Reforma e Arsimit të Lartë një risi në politikë bërje përmes një procesi të veçantë që u ndoq për Reformën e Arsimit të Lartë. Kemi tashmë gati një reformë tërësore të sistemit të arsimit të lartë, e cila synon rritjen e cilësisë në të gjithë sistemin, pa cënuar aspak mundësitë e të rinjve për t'u arsimuar. Gjatë vitit 2017 është punuar për hartimin dhe miratimin e akteve nënligjore për implementimin me sukses të reformës në arsimin e lartë.

Gjatë kësaj vitit 2017 në MAS është punuar me përkushtim për zhvillimin dhe imlementimin e reformës në arsim dhe për hartimin e akteve ligjore dhe nënligjore të propozuara në planin e punës për "Marticën e akteve ligjore dhe nënligjore për vitin 2017";

1. Janë propozuar për miratim në KM, për ndryshime në 2 akte ligjore dhe janë miratuar proceduar për miratim në KM projekt-ligji për sportin i miratuar në Kuvendin e Shqipërisë, si dhe projekt-ligji për disa ndryshime në ligjin nr.69/2012 "Për arsimin parauniversitar në RSH".
2. Janë hartuar dhe propozuar për miratim në KM, rreth 24 projektvendime, për ndryshime në akte nënligjore dhe janë miratuar në KM 21 (njëzetë e një) vendime.
3. Janë hartuar dhe miratuar nga titullarët e MASR, 33 udhëzime të Ministrit të Arsimit Sportit dhe Rinisë.
4. Janë hartuar dhe propozuar për miratim në titullarët e MAS, 679 urdhra të Ministrit të Arsimit Sportit dhe Rinisë.
5. Gjatë vitit 2017 janë realizuar **38 raporte monitorimi për institucionet publike** dhe private të arsimit të lartë "Zbatimi i ligjshmërisë në institucionet e arsimit të lartë në shërbim të sigurimit të cilësisë dhe sigurimit të standardeve përmes shqyrtimit të dokumentacionit dhe verifikimit të tij në institucion".
6. Agjencia e Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë (ASCAL), së bashku me një agjenci britanike anëtare e ENQAS gjatë vitit 2017 ka realizuar vlerësimin institucional në 29 IAL-ve dhe së bashku me vlerësimin e realizuara në vitin 2016 janë realizuar 35 vlerësime institucionale.

Tashmë kemi ndërmarrë hapat e duhur në rrugën e kthimit të autoritetit të ligjit në institucionet e arsimit të lartë dhe në drejtim të frenimit të rrënimit të arsimit të lartë, si çelës i kthimit të besimit të publikut në IAL-të shqiptare, duke iniciuar procesin e Verifikimit të Kushteve të Ligjshmërisë në të gjitha IAL-të shqiptare, publike dhe private. Gjatë vitit 2017 janë miratuar;

- a) Vendimi i Këshillit të Ministrave Nr.109 datë 15.02.2017 "Për organizimin dhe funksionimin e Agjencisë së Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë e të Bordit të Akreditimit dhe për përcaktimin e tarifave për proceset e sigurimit të cilësisë në arsimin e lartë", pika 1, Agjencia Publike e Akreditimit të Arsimit të Lartë riorganizohet në Agjencinë e Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë (ASCAL).
- b) Urdhri i Kryeministrit Nr.32 datë 17.03.2017 "Për emërimin e kryetarit dhe të anëtarëve të Bordit të Akreditimit të Agjencisë së Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë".
- c) Urdhri i Kryeministrit Nr. 44 datë 11.04.2017 "Për emërimin në detyrë të Drejtorit të Agjencisë së Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë".

Agjencia e Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë (ASCAL), së bashku me një agjenci britanike anëtare e ENQAS gjatë vitit 2017 ka realizuar vlerësimin institucional në 29 IAL-ve dhe së bashku me vlerësimin e realizuara në vitin 2016 janë realizuar 35 vlerësime institucionale.

Këto vlerësime janë të botuara në faqen zyrtare të Agjencisë të Sigurimit të Cilësisë në Arsimin e Lartë (ASCAL). <https://ëëë.ascal.al/sq/informacione/raportet-e-akreditimit-qa>.

Informacioni dhe Komunikimi

Shkëmbimi i informacionit ndërmjet punonjësve të institucionit si horizontalisht ashtu edhe vertikalisht kryhet sipas rregullores së brendshme të Ministrisë duke respektuar nivelin e hierarkisë, në mënyrë shkresore dhe elektronike. Kujdes të vecantë i kushtohet komunikimit të informacionit në formën dhe kohën e duhur në mënyrë që të përmbushen sa më mirë përgjegjësitë e punonjësve dhe drejtuesve. Të gjithë punonjësit e Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë janë trajnuar për përdorim të sigurtë dhe të drejtë të komunikimeve elektronike zyrtare bazuar në rregulloret e hartuar nga AKSHI mbi përdorimin e postës elektronike në administratën publike dhe përdorimin e shërbimit të internetit në administratën publike. MASR ka zbatuar të gjitha standardet TIK të hartuara nga AKSHI në lidhje me ndërtimin dhe mirëmbajtjen e faqes zyrtare të internetit të MASR dhe për ndërtimin e dhomës së serverave në ambientet e MAS-it.

Në rastet e shkeljes së afateve të caktuara janë marrë edhe njoftime për tërheqje vëmendje apo masë disiplinore nga eprorët direkt. Informacioni dhe komunikimi lidhen gjithashtu edhe me teknologjinë e informacionit dhe zbatimin e rregullave të tyre për gjenerimin, përpunimin, përdorimin dhe ruajtjen e informacionit në MASR.

Në MASR në bashkëpunim me Agjencinë Kombëtare të Informacionit (AKSHI), janë duke u zhvilluar programe nga Drejtoria e Teknologjisë Informacionit dhe Komunikimit, skema për back-up e database-ve dhe aplikacioneve të zhvilluara për Drejtorinë e Shërbimeve të Përgjithshme, Drejtorinë e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar, QSHA (ish-AKP), IZHA ISHA edhe Qendra e Shërbimeve të Rrjetit Telematik. Skemat back-up janë të testuara dhe të stimuluar në rast se sistemi do të ketë një pikë dështimi.

Përfundimi i Sistemit Elektronik të Menaxhimit të Informacionit (EMIS) në arsimin parauniversitar dhe atë universitar ka mundësuar rritjen e eficiencës dhe transparencës në menaxhimin akademik dhe financiar në gjithë sistemin, që nga niveli i shkollës deri tek ai qendror.

Monitorimi

Monitorimi kryhet nëpërmjet monitorimit dhe performancës financiare të shpenzimeve të buxhetit, analizave të zbatimit të buxhetit sipas standardeve të përcaktuara në Udhëzimin nr.22, datë 17.11.2016 të Ministrisë të Financave “Për procedurat standarde të monitorimit të buxhetit për njësitë e qeverisjes qendrore”, çdo 4-mujor, dhe në progresiv 8- mujor, dhe vjetor nga Ekipet e Menaxhimit të Programeve për çdo program, si dhe Drejtoria e Buxhetit dhe Menaxhimit Financiar në MASR. Monitorime të vecanta realizohet sa herë të lind nevoja apo Titullari kërkon nga drejtuesit e drejtorive dhe njësitë e varësisë të MASR.

Për monitorimin e proceseve dhe aktiviteteve përdoren një sërë procedurash nga titullarët, nëpunësit Autorizues dhe zbatues si dhe drejtuesit e tjerë të lartë. Në përgjithësi raportohet mbi realizimin e buxhetit, produkteve, treguesve apo indikatorëve të miratuar për e monitorimin strategjive dhe objektive, si dhe standardeve të përcaktuara në PBA.

Përveç monitorimit të vazhdueshëm titullari i MAS dhe nëpunësi autorizues përdor edhe auditimin e brendshëm të njësisë. Në MAS, Drejtori i Njësisë së Auditimit të Brendshëm raporton direkt tek titullari, për çdo rast të auditimit të kryer në njësitë shpenzuese. Auditimi i brendshëm përveç kontrollit, konsiston edhe në dhënien e këshillave apo rekomandime të cilat kanë për qëllim përmirësimin e punës së MAS drejt arritjes së objektive.

III. GJETJET DHE REKOMANDIMET E AUDITIMIT TË BRENDSHËM DHE TË JASHTËM DHE INSPEKTORIATIT SHETËROR TË ARSIMIT.

Funksioni i Auditimit të Brendshëm, si veprimtari e pavarur ndihmon menaxhimin e subjekteve publike për arritjen e objektiveve të tyre, duke vlerësuar në thellësi sistemet e menaxhimit financiar dhe të kontrollit

të brendshëm , me qëllim që të përcaktojë nëse ato funksionojnë në mënyrë eficiente për arritjen e objektivave, duke ofruar siguri objektive dhe këshillim për të shtuar vlerën, duke nxitur ndryshime që përmirësojnë veprimtarinë e menaxhimit dhe rritjen e përgjegjshmërisë.

Struktura dhe organizimi i Drejtorisë së Auditimit të Brendshëm është në zbatim të Urdhrit të Kryeministrit nr.186, datë 18.10.2013 “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Ministrisë së Arsimit dhe Sportit”

Drejtoria e Auditimit të Brendshëm për vitin 2017, sipas planin vjetor të miratuar nga Ministri me nr. 10135 prot., datë 13.10.2016, ka përcaktuar objektivat me programe konkrete, për realizimin e misionit të auditimit si:

- dhënies përparësi për auditim, atyre fushave që janë vlerësuar me rrishtë të mesëm dhe të lartë,
- përmirësimin e kapaciteteve të auditit,
- përmirësimin e programeve dhe metodologjisë së auditimit,

Për periudhën raportuese, Njësia e Auditimit, ka audituar kryesisht institucionet e vlerësuara me fonde të mëdha dhe të vlerësuara me risk në lidhje me përdorimin e fondeve, si dhe sisteme të ndryshme me risk të mesëm dhe të lartë.

Njësia e Auditimit të Brendshëm, në institucionet e audituara, ka kryer vlerësimin sistemit të kontrollit të brendshme dhe nga këto vlerësime vërehet se, ka raste që këto sisteme janë ngritur por janë vlerësuar me nivel të dobët ose nuk funksionojnë sipas përcaktimeve në aktet ligjore dhe nënligjore.

Gjatë vitit 2017, në mbështetje të planit vjetor, ishin planifikuar për t'u realizuar 19 auditime të kombinuara në 18 institucione si dhe aparati i Ministrisë. Në fakt, janë realizuar 19 auditime të kombinuara në 19 institucione DAB, ka një rritje të treguesve të performancës, lidhur me gjetjet dhe dhënien e rekomandimeve efektive.

Disa sisteme dhe fusha që auditimi i brendshëm i ka vlerësuar me nivel rrishtë dhe janë vërejtur fenomene negative janë:

- Sistemi kontrollit për arkëtimin e tarifave të shkollimit në IAL;
- Sistemi i pagesave të pedagogëve të jashtëm;
- Sistemi i kontrollit, lidhur me pagesat për punë “jashtë kohës normale të punës”;
- Procedurat e inventarizimit të pasurisë së institucionit;
- Sistemi i pagave dhe struktura organike;
- Sistemi kontrollit të brendshëm i pagesave, lidhur me tejkalimin e normës së ngarkesës për pedagogët;
- Sistemi i kontrollit të brendshëm, në lidhje me funksionimin e njësive shpenzuese në IAL;

Janë dhënë një numër i konsiderueshëm rekomandimesh gjithsej 45, theksojmë se këto rekomandime kanë nivel të lartë pranimi nga Njësia Publike të audituara, por niveli i zbatimit të tyre nuk mund të përcaktohet qartë deri në përfundimin e afateve raportuese.

Procesi i zbatimit të rekomandimeve është në ndjekje të vazhdueshme si nga vetë subjektet ashtu dhe nga Njësia e Auditimit të Brendshëm.

Ndjekja e zbatimit të rekomandimeve siguron informacion jo vetëm për vlefshmërinë dhe dobishmërinë e auditimeve, por mundëson dhe vlerësimin e cilësisë të punës së audituesve.

Fushat me rrishtë të lartë dhe trajtimi i tyre: gjatë vitit 2017, rezultuan gjetjet sistemeve me rrishtë të lartë dhe të mesëm janë klasifikuar;

- Arkëtimi i tarifave të shkollimit në IAL;
- Pagesat e pedagogëve të jashtëm në IAL;
- Pagesat për punë “jashtë kohës normale të punës”;
- Procedurat e inventarizimit të pasurisë në institucione të ndryshme;
- Pagesat, lidhur me tejkalimin e normës së ngarkesës për pedagogët në IAL;
- Funksionimi i njësive shpenzuese në Universitetin e Mjekësisë;
- Zbatimi i normave të ngarkesave për mësuesit dhe niveli i formimit të tyre.

DAB, ka dhënë rekomandime, për të gjithë sistemin e MASR, si më poshtë:

Gjatë vitit 2017, janë dhënë 55 rekomandime:

- Rekomandime për përmirësimin e sistemeve gjithsej 5;

- (Sistemi i kontrollit të brendshëm për disiplinimin e pagesave; sistemi i kontrollit të brendshëm për funksionimin e njësive shpenzuese, për plotësimin e organikave për disiplinimin e shpenzimeve të karburantit)
- *Rekomandime për përmirësimin e kuadrit ligjorë gjithsej 2;*
Rishikimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr.120, datë 27.01.1997 pasi është një vendim që aktualisht shumë fusha përgjegjësie të IZHA nuk i parashikon dhe pagesat për bashkëpunëtorët e jashtëm bëhen me përafërsi të fushave.
Strukturat përkatëse, në bashkëpunim me ASHS, të përcaktojnë saktë misionin dhe qëllimin e ASHS, duke e koordinuar me statutet dhe rregulloret përkatëse të federatave sportive.
 - *Rekomandime të karakterit organizativ gjithsej 26 ;*
(Plotësimi i organikave; për procedurat për emërime të drejtuesve të shkollave; sistemimin e numrit të nxënësve në klasa; lidhja e kontratave me mësues që nuk plotësojnë normën e ngarkesës; shpallja e vendeve të lira për drejtues të institucioneve arsimore; procedurat për rekrutimin e punonjësve)
 - *Rekomandime për arkëtime gjithsej 6;*
(Arkëtimi i tarifës së shkollimit në QSA, dhe për pagesa të ndryshme në kundërshtim me aktet ligjore
 - *Rekomandime të tjera gjithsej 16;*
(Pagesat për vështirësitë; pagesa e punonjësve mësues; mbi pronësinë për objekte të ndryshme; procedurat për inventarizimin e aktiveve; përcaktimi i kodit të praktikantëve për sigurimet shoqërore; sistemimi i teksteve shkollorë jashtë katalogut; sistemi i normave mësues; sigurimi dhe ruajtja e vlerave pasurore në disa subjekte.

Përgjigja dhe reagimet e menaxhimit:

Raporti vlerëson se, subjektet e audituara i kanë pranuar të gjitha rekomandimet dhe kanë treguar gadishmëri dhe seriozitet në realizimin e tyre.

Drejtorja e Auditimit, e ka konsideruar një nga sfidat e saj ndjekjen e zbatimit të rekomandimeve, rritjen e cilësisë së tyre, si dhe forcimin e bashkëpunimit me njësitë e audituara, që ato të shërbejnë për ndreqjen e parregullsive e gabimeve dhe përmirësimin e menaxhimit dhe sistemeve të kontrollit të brendshëm.

Auditimet për zbatimin e rekomandimeve kanë qenë fokusuar në:

- Sigurimin që, sistemi i bashkëpunimit të ndjekjes së rekomandimeve të auditimit të jetë i dokumentuar në mënyrën e duhur.
- Sigurimin që, është kthyer përgjigje në kohën e duhur, si dhe nëse janë ndërmarrë veprimet korrigjuese në zbatim të rekomandimeve.
- Zgjidhjen e të gjitha mosmarrëveshjeve që lidhen me çështjet e auditimit.

Deri me 31 Dhjetor 2017, është raportuar nga subjektet e audituara se janë realizuar 19 rekomandime dhe 36 rekomandimet e tjera janë në proces zbatimi.

Inspektorati Shtetëror i Arsimit ;

Përgjatë vitit 2017, ISHA ka zhvilluar veprimtarinë e tij duke zbatuar planin vjetor mbështetur në prioritetet e MAS-it. **ISHA ka zhvilluar funksionet e saj me veprimtari, të tilla si:** vlerësimi i cilësisë së shërbimit të institucioneve arsimore dhe të njësive arsimore vendore; kontrolli i pajtueshmërisë të veprimtarive të institucioneve arsimore dhe të njësive arsimore vendore me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi; këshillimi i drejtuesve dhe punonjësve të institucioneve arsimore e të njësive arsimore vendore; monitorimi i teksteve shkollorë; monitorimi i zbatimit të Dispozitave Normative, i Kodit të Etikës së mësuesit, punës së bordit të shkollës dhe të organeve kolegjiale të saj; monitorimi, vlerësimi, nxjerrja e përfundimeve dhe këshillimi për zhvillimin e arsimit parauniversitar; informimi i Ministrit, njësive arsimore vendore dhe institucioneve për gjetjet e inspektimeve arsimore; si dhe publikimi i veprimtarive të inspektimeve dhe vendimeve të marra nëpërmjet faqes zyrtare [ëëë.isha.gov.al](http://www.isha.gov.al).

Gjatë vitit 2017 ISHA ka realizuar:

- **47 inspektime të programuara, përkatësisht:**

9 inspektime të plota:

- në 2 kopshte, 3 shkolla të arsimit bazë dhe 4 gjimnaze, me qëllim vlerësimin e cilësisë së ofruar nga institucioni arsimor, mbështetur në fushat e udhëzuesve zyrtar “Inspektimi dhe vlerësimi i brendshëm i shkollës” dhe “Inspektimi dhe vlerësimi i brendshëm i kopshtit”, të përditësuara me Dispozitat Normative 2013 dhe të gjitha aktet ligjore e nënligjore.

38 *nspektive tematike për:*

- vlerësimin e shkollës për cilësinë e ofruar në vlerësimin e arritjeve të nxënësve për kurrikulën me kompetenca;
- vlerësimin e shkollës për cilësinë e ofruar në hartimin e zbatimit e planit vjetor të shkollës;
- vlerësimin e shkollës në hartimin dhe zbatimin e rregullores së brendshme të shkollës;
- vlerësimin e shkollës për cilësinë e ofruar në hartimin e planeve vjetore lëndore;
- vlerësimin e NJAV-ve e IAP-ve për cilësinë e ofruar në plotësimin e KPSH-së;
- vlerësimin e shkollës për cilësinë e ofruar në zhvillimin e praktikave profesionale.

58 *nspektive të orientuara jashtë programit për:*

- zbatimin e standardeve të miratuara nga MAS-i në shkollat qendër komunitare;
- zbatimin e VKM-së nr. 473, datë 01.06.2017 të Këshillit të Ministrave, nga institucionet në varësi të MAS-it;
- vlerësimin e zbatimit të kriterëve të ligjshmërisë nga institucionet arsimore private, në përputhje me aktet ligjore dhe nënligjore në fuqi.

67 *inspektive jashtë programit për shqyrtimin e rasteve të ankimeve*, ndër të cilat 37 raste nëpërmjet komunikimit me DAR/ZA-të përkatëse dhe 30 nëpërmjet inspektiveve të drejtpërdrejta me autorizim në terren.

Propozim për masë administrative

Në mbështetje të nenit 46/2 “Shqyrtimi dhe marrja e vendimit përfundimtar” të Ligjit nr. 10433, datë 16.6.2011 “Për Inspektimin në Republikën e Shqipërisë”, nenin 43 “Vlefshmëria e licencës” dhe nenin 70/3 “Shkelja e kërkesave ligjore nga institucionet arsimore private” të Ligjit nr. 69/ 2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, për shkelje të rënda të kërkesave ligjore të konstatuara në shkollën “Daka”, shkollën 9-vjeçare “Iliria”, shkollën 9-vjeçare “Çeli Drita” e gjimnazin “Çeli Drita”, ZA Lushnjë, Grupet i Inspektimit i propozuan Ministrin të Arsimit Rinisë dhe Sportit:

- *Shfuqizimin e urdhrin të Ministrit të Arsimit dhe Shkencës nr. 304, 12.08.2005, për “Funksionimin e institucionit arsimor jopublik parauniversitar Shkollë e Mesme e Përgjithshme e Profilizuar “Daka” dhe mbylljen e veprimtarisë mësimore së tij.*
- *Shfuqizimin e urdhrin të Ministrit të Arsimit dhe Shkencës nr. 92, datë 23.03.2006 për “Funksionimin e institucionit arsimor privat parauniversitar Shkollë 9-vjeçare “Iliria” dhe mbylljen e veprimtarisë mësimore të këtij institucioni.*
- *Heqjen e licencës me numër QKL: LN-0970-02-2016, datë 09.02.2016 për ushtrimin e veprimtarisë të institucionit arsimor privat me drejtim arsim i mesëm i përgjithshëm (gjimnaz) “Çeli Drita” dhe mbylljen e veprimtarisë mësimore të këtij institucioni.*
- *Heqjen e licencës me numër QKL: LN-LN-0969-02-2016, datë 09.02.2016 për ushtrimin e veprimtarisë të institucionit arsimor privat me drejtim arsim bazë-cikli i ulët, arsim bazë-cikli i lartë “Çeli Drita”.*

Strukturës Organizative dhe Menaxhimi i Burimeve Njerëzore;

- Struktura e DAR/ZA-ve është ndërtuar konform VKM-së Nr.199, datë 01.12.2010 të Këshillit të Ministrave, “Për riorganizimin e Drejtorive Arsimore Rajonale dhe Zyrave Arsimore”, mbështetet në rregulloren e brendshme, të miratuar me Urdhrin e Ministrit nr. 6, datë 10.01.2011, është miratuar “Rregullorja e Brendshme e Ministrisë së Arsimit dhe Shkencës”.
- Strukturën e MAS të miratuar me Urdhrin **nr.92, datë 29.6.2015** të Kryeministrit “Për disa ndryshime në Urdhrin nr. 23, datë 10.02.2015 të kryeministrit “Për miratimin e strukturës dhe të organikës Ministrisë së Arsimit dhe Sportit”, strukturë e cila është implementuar brenda 2015.
- Urdhrit të Kryeministrit nr.163, datë 15.10.2017 të kryeministrit “Për miratimin e strukturës dhe të organikës Ministrisë së Arsimit Sportit dhe Rinisë”, strukturë e cila është implementuar brenda 2017.
- Numri i punonjësve për çdo DAR/ZA është në përputhje me numrin e përcaktuar në strukturën e urdhrin të Kryeministrit, por jo të gjithë punonjësit në DAR plotësojnë kriteret e nëpunësit civil.
- Në disa institucione është konstatuar mungesë dokumentacioni në dosjet e personelit.

- Në disa raste vendimet/urdhrat e drejtorëve të DAR-ve për emërimet “komandime”, të punonjësve janë në kundërshtim me rregullore e miratuar dhe në shumicën e rasteve janë të paargumentuara.
- numër mësuesish pa arsimin përkatës, mësues që japin mësim jashtë profilit, numër punonjësish mësuesor **më shumë në organikë**, duke mos zbatuar normat e ngarkesës të përcaktuara me aktet e nxjerra nga Ministria e Arsimit Sportit dhe Rinisë (në disa DAR/ZA).
- Në të gjitha DAR-et nuk ka raporte të plota monitorimi apo vlerësimi konform të ligjit Nr.10296 “Për Menaxhimin Financiar dhe Kontrollin”, relacione apo studime për zëvendësim e ndryshim të numrit të punonjësve në institucione të ndryshme arsimore.
- Specialistët në DAR/ZA, në disa raste, nuk kanë përshkrim të detajuar pune, ose nuk kanë të raportuar produkte të punës së tyre, në disa raste konstatohet se punojnë tërësisht jashtë funksioneve apo sektorit të tyre.

Misioni dhe Qëllimit të Institucionit

- Në disa institucione të varësisë është konstatuar se nuk është miratuar rregulloja e brendshme.

Programin dhe Zbatimi të buxhetit

- Në disa institucione është konstatuar se nuk zbatohet planifikimi analitik në buxhetin vjetor;
- Janë paguar më shumë punonjës të ndryshëm; si pagesa për trajnime, seminare, honorare dhe dieta në kundërshtim me aktet normative;
- *Pagesa për mësues pa mbështetur në akte ligjore.*
- Janë gjetur, pagesat apo akte rakordimi të pa firmosura nga përgjegjësi i burimeve njerëzore.

Sistemin i Kontabilitetit dhe Raportimit Financiar

- Në disa institucione është konstatuar se kontabiliteti nuk mbahet sipas parimit të të drejtave të konstatuara;
- Nuk mbahet praktika dokumentare për shpenzimin e karburantit, konform ligjit
- Nuk ka një sistem të qartë të monitorimit, raportimit dhe verifikimit të normës mësimore për punonjësit mësuesorë në AP.

Arkëtimin i të ardhurave,

- Për vitin 2017 të ardhurat e realizuara nga institucionet e sistemit të arsimit janë arkëtuar administruar dhe autorizuar, konform kërkesave ligjore si dhe të Udhëzimit nr. 2, datë 06. 02.2. 2012 të Ministrit të Financave “Për procedurat standarde të zbatimit të buxhetit”, i ndryshuar,
- Në të gjitha institucionet e IAL është konstatuar mos realizim i të ardhurave nga tarifa e shkollimit, ku janë reflektuar dhe efektet që kanë pasur rastet përjashtimore me VKM.

Prokurimeve Publike,

- Në disa institucione është konstatuar mangësi të ndryshme si (mangësi në hartimin e preventivave, proces-verbalit, të konstatimit të defekteve, situacioneve, proces-verbaleve të marrjes në dorëzim etj).

Zbatimin e akteve ligjore e nënligjore përkatësisht:

Mbi zbatimin e ligjit nr. 69/2012 , datë 21.6.2012 “Për sistemin arsimor parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”, të Vendimit nr. 194, datë 22.04.1999 të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e strukturës së pagave të punonjësve mësuesorë, në arsimin parauniversitar”, i ndryshuar si dhe të Udhëzimit nr. 21, datë 23.07.2010 “Për normat e punës mësimore-edukative dhe numrin e nxënësve për klasë në institucionet e arsimit parauniversitar”; “Për emërimet e personelit mësuesor dhe drejtues në Arsimin Parauniversitar”;

Kontrata Kolektive e Punës:

- Në disa shkolla drejtuesit e shkollave nuk marrin normën e plotë mësimore ose orë mësimore të profilit të tyre.
- Në disa raste nëndrejtorët janë nën normë ose zhvillojnë orë mësimore jashtë profilit.

- Disa shkollat aktivizojnë mësues jashtë profilit për shkak të nevojave të plotësimit të normës së individëve të veçantë apo të zgjidhjes së situatave të ndryshme, nganjëherë dhe konfliktuale, që krijohen gjatë ndarjes së ngarkesës mësimore.
- Disa DAR/ZA-të punësojnë mësues pa arsimin dhe kualifikimin e duhur.
- Për vitin 2014, gjatë monitorimit të disa DAR-eve janë konstatuar punësime të punonjësve pa titullin mësues, konform ligjit për profesionet e rregulluara si dhe ligjit nr.69/2012, datë 21.6.2012 “Për arsimin parauniversitar në Republikën e Shqipërisë”.

II. REKOMANDIMET

Gjatë kontrolleve të auditit të brendshëm të vitit 2017 në institucionet e varësisë së MAS, janë dhënë një sërë rekomandimesh të cilat synojnë përmirësimin e sistemit të kontrollit të brendshëm në MASR.

Në përfundim të auditimeve, në zbatim të Ligjit Nr.9720 datë 23.04.2007 “Për Auditimin e Brendshëm në Sektorin Publik”, të ndryshuar dhe Manualit të auditimit të brendshëm miratuar me Urdhrin e Ministrit të Financave Nr. 69 datë 29.09.2010, janë dhënë rekomandime në varësi të gjetjeve sipas subjekteve të audituara.

Janë dhënë rekomandime për masa disiplinore masa të cilat janë pranuar nga menaxhimi i institucioneve të audituara, si dhe nga menaxhimi i Lartë në Ministri.,

Nisur nga rekomandimet e grupit të inspektimit të bazuara në gjetjet e këtij procesi për vitin 2017 janë marrë masat disiplinore: “zgjidhje e menjëhershme e kontratës të implikuar në shkelje të hapur të ligjit”, “vërejtje me paralajmërim” “vërejtje”.

Ndër rekomandimet kryesore të dhëna nga auditët janë:

- Për shkeljet me dëm ekonomik, është kërkuar ndjekja e rrugës ligjore për arkëtimin e tyre.
- Të përditësohet rregullorja e brendshme sa herë ndryshon struktura dhe përshkrimet e punës së punonjësve.
- Të ndahet funksioni i konstatimit të detyrimeve/ të ardhurave nga tarifat e shkollimit me arkëtimin e tyre në institucionet e sistemit të arsimit, konform standardeve të kontabilitetit.
- Të bëhet kontrolli i listëprezencave, listëpagesave, librit të pagesave dhe rregjistrave/ proces-verbaleve mësimore apo të provimeve, para se të bëhet trajtimi financiar me mbikohë pune.
- Të bëhet caktimi i detyrave konkrete lidhur me kundërveprimin ndaj rrisqeve konkrete për punonjës konkretë duke u udhëhequr nga parimi i evitimit të shkrirjes së përgjegjësive nepërmjet ngarkimit të një detyre një grupi punonjësish mundësisht sa më të madh në numër.
- Të ndiqet menaxhimi i rrishtit nëpërmjet raportimit periodik tek Titullari.

Rekomandime të tjera për rishikimin e akteve ligjore dhe nënligjore:

- Të ndryshohet/ rishikohet Vendimi Nr. 66, datë 03.02.2010 i K.M, “Për riorganizimin e Drejtorive Arsimore Rajonale dhe Zyrave Arsimore”,
- Të rishikohet Urdhri Nr.199, datë 01.12.2010 i Kryeministrit “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Drejtorive Arsimore Rajonale dhe Zyrave Arsimore Vendore.”, ku të përcaktohen përshkrimet e punës për cdo DAR, sektor dhe pozicion pune.
- Të ndryshohet/ rishikohet Udhëzimin nr.3, datë 18.1.2011 të Ministrit të Arsimit “Për rregulloren e funksionimit të Drejtorive Arsimore Rajonale dhe Zyrave Arsimore”.
- Të rishikohet/ndryshohet Rregullorja e Ministrit të Arsimit dhe Shkencës nr. 3874/1, datë 14.7.2011 “Për organizimin dhe zhvillimin e praktikave profesionale për profesionin e rregulluar të mësuesit”.

IV. MASAT E MARRA GJATE VITIT PER PERMIRESIMIN E SISTEMIT TE KONTROLLIT TE BRENDSEHEM NE NJESI DHE PLAN VEPRIMI PER TE ARDHMEN

Gjatë vitit raportues 2017, janë bërë përpjekje të vazhdueshme për përmirësimin e mjedisit të kontrollit nëpërmjet kontrolleve të drejtpërdrejta dhe raportimet mujore dhe tremujore nga menaxheri i çdo strukture.

Gjithashtu për përshkrimin e proceseve të punës si dhe rishikimin e regjistrit të riskut për çdo drejtori në MASR dhe hartimin e strategjisë e planin e masave për minimizimin e riskut me ndikim të lartë në realizimin e objektivave.

V. REKOMANDIME TË PËRGJITHSHME PËR PËRMIRËSIMIN E KUADRIT LIGJOR DHE NËNLIGJOR MBI SISTEMIN E KONTROLLIT TË BRENDSHËM.

Rishikimin e Vendimin nr.175, datë 8.3.2017 të Këshillit të Ministrave “Për miratimin e strukturës së pagave të punonjësve mësimorë, në arsimin parauniversitar” i ndryshuar,

3.a) paga e grupit (kolona 2 e lidhjes nr. 1), që është paga për nivelin arsimor të kërkuar, vlera e së cilës përcaktohet sipas lidhjes nr. 2, “Paga për nivelin arsimor”, që i bashkëlidhet këtij vendimi dhe është pjesë përbërëse e tij;

3.ç) shtesa e pozicionit, (kolona 5 e lidhjes nr. 1) që është e përcaktuar për çdo vend pune, sipas emërtesës përkatëse të pozicionit të punës. Në këtë vendim punonjësit mësimorë në emërtesën “Mësues në ciklin e ulët në shkollat 9-vjeçare”, janë klasifikuar në tre pozicione pune duke krijuar paqartësi në klasifikimin e tyre për punën në institucione arsimore si dhe pagën mujore sipas pozicionit.

“Punonjësit aktualë mësimorë/edukatorë të cilët zotërojnë diplomë të ciklit të parë të studimeve universitare “Bachelor”, ose të barasvlefshme me të, sipas legjislacionit të arsimit të lartë dhe deri para datës 1 mars 2017, kanë përfutur pagën e grupit në masën 14 000 (katërmëdhjetë mijë) lekë, do të vazhdojnë të përfitojnë të njëjtën masë të pagës së grupit deri në momentin e ndryshimit të nivelit të diplomës, apo ndërprerjes së marrëdhënieve të punës me institucionin arsimor përkatës.

Punonjësit mësimorë/edukatorë që fillojnë punë për herë të parë si punonjës mësimorë/edukatorë në arsimin parauniversitar pas datës 1 mars 2017, do të trajtohen me pagë grupi sipas përcaktimeve të lidhjes nr.2 të vendimit.”.

Pra sa më sipër Vendimi nr. 175, datë 8.3.2017 “Për trajtimin me pagë dhe shtesa mbi pagë të punonjësve mësimorë në arsimin parauniversitar”, i ndryshuar duhet rishikuar me përparësi.

Shfuqizimin e Udhëzimit nr. 16, datë 20.7.2011 të Ministrit të Financave i cili vjen në kundërshtim me Vendimin nr. 511, datë 24.10.2002 të Këshillit të Ministrave “Për kohëzgjatjen e punës dhe të pushimit në institucionet shtetërore”, të ndryshuar me Vendimit nr. 463, datë 16.6.2011. Vendimi i cituar më lart nuk i jep të drejtën Ministrit të Financave të vendosë me udhëzime kritere shtesë që kufizojnë të drejtat që punonjësve dhe nëpunësve të administratës u janë miratuar me ligj. Ky udhëzim vjen në kundërshtim me kërkesat e ligjit nr.8549, datë 11.11.1999 “Statusi i nëpunësit civil”, si dhe të neneve 76-108 të ligjit nr.7961, datë 12.7.1995 “Kodi i Punës i Republikës së Shqipërisë”, të ndryshuar.

Rishikimin e lidhjes 9/1 të Vendimit nr. 187, datë 8.3.2017, e Këshillit të Ministrave “Për miratimin e strukturës dhe të niveleve të pagave të nëpunësve civilë/nëpunësve, zëvendësministrit dhe nëpunësve të kabineteve në kryeministri, aparatet e ministrive të linjës, administratën e presidentit, kuvendit, komisionit qendror të zgjedhjeve, prokurorinë e përgjithshme, disa institucione të pavarura, institucionet në varësi të kryeministrit, institucionet në varësi të ministrave të linjës dhe administratën e prefektit”, i ndryshuar. **Lidhja nr.9/2 “Kategoritë e pagave të pozicioneve të punës së nëpunësve për emërtesat “Specialist” deri në “Titullar institucioni” në drejtoritë arsimore rajonale dhe zyrat arsimore”, zëvendësohet me lidhjen nr.9/2, “Kategoritë e pagave të pozicioneve të punës së nëpunësve për emërtesat “Specialist” deri në “Titullar institucioni” në Drejtoritë Arsimore Rajonale dhe Zyrat Arsimore, shtesa për kushte pune”.**

Në kuadrin e zbatueshmerisë në përputhje të plotë me kërkesat e Ligjit të Menaxhimit Financiar dhe Kontrollit, **është e nevojshme të ketë më tepër kualifikime**, trajnime e seminare për zbatimin e plotë të ligjit nga Shkolla Shqiptare e Administratës Publike apo dhe nga Ministria e Financave, mënyren e analizës së Menaxhimit të Riskut si dhe të gjitha detyrimeve të tjera, të përcaktuara në udhëzimet e Ministrisë së Financës për menaxhimin e buxhetit dhe aktiveve të Ministrisë, duke siguruar një pjesëmarrje në këto trajnime të drejtuesve të programeve buxhetore, drejtuesve të njësive shpenzuese, nëpunësve autorizues,

nëpunësve zbatues, si dhe specialistë të tjerë me qëllim rritjen e efikasitetit dhe efikasitetit të punës dhe menaxhimit të fondëve publike të njësisë menaxhuese.

Nënshkruar nga:

KOLI BELE

NËPUNËS AUTORIZUES

Sekretar i Përgjithshëm

Datë _____